

Zorgplanning voor meerderjarige zorgkinderen Persoonsrechtelijke, familiaal(vermogens)rechtelijke en sociaalrechtelijke aspecten

Abstract

In dit proefschrift staan zorgkinderen en hun ouders centraal. Waar andere kinderen hun leven zelfstandig en onafhankelijk leiden naarmate ze ouder worden en de volwassenheid bereiken, hebben zorgkinderen ondersteuning nodig van anderen. Vaak zijn het de ouders die deze ondersteuning en/of de zorgregie op zich nemen waardoor de ouders uitermate betrokken zijn bij het wel en wee van hun meerderjarige zoon of dochter. Het is dan ook niet verwonderlijk dat bij ouders vaak **grote bezorgdheid** leeft over de vraag op welke manier de belangen van hun zorgkind worden behartigd nadat zij zelf zijn overleden. Soms is de bezorgdheid en radeloosheid zo groot dat ouders de wens uitspreken dat hun zorgkind vóór hen zou overlijden.

In dit proefschrift wordt onderzocht welke mogelijkheden er binnen het huidige Belgisch recht bestaan voor deze ouders om **juridisch vorm te geven aan een zorgplanning**. Het doel van deze zorgplanning is de levenslange zorg voor het zorgkind te garanderen op juridisch afdwingbare wijze, ook ná het overlijden van de ouders. Het begrip zorgkind wordt in dit proefschrift breed ingevuld: zorgkinderen kunnen bijvoorbeeld personen met een fysieke, motorische, verstandelijke of zintuigelijke handicap zijn, personen met een langdurige ziekte of psychische gezondheidsproblemen, personen met een drugs-, gok- of andere verslaving of personen die fysiek, psychisch of sociaal kwetsbaar zijn. Het onderzoek gebeurt op rechtstakoverschrijdende wijze met aandacht voor zowel de persoonsrechtelijke, de familiaal(vermogens)rechtelijke als de sociaalrechtelijke aspecten van zorgplanning.

Het proefschrift is opgebouwd rond **vijf mogelijke doelstellingen** die de ouder met een zorgplanning kan beogen: 1° het zorgkind beschermen tegen zichzelf; 2° de deelname van het zorgkind aan het rechtsverkeer faciliteren; 3° het zorgkind beschermen tegen schuldeisers; 4° het zorgkind vermogen, inkomsten, diensten, huisvesting of voordelen *in natura* verschaffen; 5° het sociaal netwerk van het zorgkind versterken. Bij de vierde doelstelling is er ook bijzondere aandacht voor zorgplanning die gericht is op het verkrijgen of het behouden van de sociale bescherming geboden door de overheid.

Zorgplanning treedt in dit proefschrift op de voorgrond als een **delicate evenwichtsoefening** waarbij voortdurend verschillende grenzen interageren met mekaar. De wetgever, de rechtswetenschap, de rechtspraak en rechtsgebruikers worden in dit proefschrift uitgenodigd om na te denken over dit samenspel van grenzen:

- de grens tussen de objectieve en de subjectieve zorgnood van zorgkinderen (waarbij in het sociaal recht kan worden gepleit voor de opheffing van categoriale rechtsregels voor zorgkinderen en in het familiaal vermogensrecht voor de invoering van categoriale rechtsregels);
- de grens tussen zorgschap en zorgzucht (waarbij zorgschap naar voren kan worden geschoven als een nieuw concept om de juridische verankering, facilitering en zorgrelaties aan te duiden dat in de plaats kan komen van zorgzucht of de krampachtige poging van de ouder om de zorg voor het zorgkind vanuit zijn graf te betonnen voor het verdere leven van het zorgkind);
- de grens tussen de familiale bescherming en de sociale bescherming (waarbij kan worden opgeroepen voor diepgaander onderzoek naar de wisselwerking tussen beide);
- de grens tussen de familiale en de juridische sfeer (waarbij de praktische doeltreffendheid van sommige in dit proefschrift aan bod gekomen strategieën in twijfel kan worden getrokken wanneer ze worden toegepast in een louter familiale sfeer).

Dit proefschrift besteedt tot slot ook ruim aandacht aan het identificeren van pistes voor globaal en punctueel **vervolgonderzoek**.

Veerle Vanderhulst (Duffel, 3 december 1975) is Master of Laws in de Rechten en Master of Laws in het Notariaat.